

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecskerek, 1903.

XXXII. évfolyam. 14. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 "
Negyedévre ——— 6 "
Egy órára ——— 2 "
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Hétfő, január 19.

Társadalmi erőink.

Budapest, január 18.

Három évtizedet alig meghaladó modern állami és társadalmi életünk alatt kulturális, gazdasági és társadalmi intézményeink egymásután jöhettek létre; erősen megsokasodtak, minden irányban gyarapodtak. A társulási eszme a legkülönbözőbb alakokban szép sikerrel érvényesült a magyar társadalomban, a kulturális és gazdasági élet minden vonalán, a humanitárius törekvések minden irányában.

Az alkotmányos szabadság szellője politikai pártkörökbe hozta össze legegyszerűbb a magyar társadalom alkotó-elemeit; fuvalatára új életre ébredtek közgazdasági célokkal bíró, már létezett országos egyesületeink és sorjára alakultak a vidéken az újak. Az évek folyamán kulturális haladásunk ezer és ezer kaszinó, olvasókör alakulásában nyilvánult. Gazdasági egyesületekbe tömörültek a gazdák, iparos és kereskedelmi társaságok az iparosok és kereskedők. Műpártoló-egyesületek vették pártfogásukba a színészetet, dalárdák vették művelés alá az énekművészetet. A szegények, a testi fogyatkozásokban szenvedők, az elhagyott anyák és gyermekek segélyezésére számtalan egyesület alakult. A múlt évtizedben pedig a magyar nemzeti eszme propagálására, a magyar kultúra terjesztésére oly nagyszabású egyesületek jöttek létre, amelyek önmagukban is eklatáns bizonyítékai annak, hogy a magyar társadalom harmónikus fejlődésében mily nagy erőforrások fölött rendelkezik.

Ezek az egyesületek tulnyomó számban évről-évre szaporodtak megtakarított vagyonban, tagjaik számában s az egyesületi célok felé intenzív törekvésben. Kebelükben közös célokra egyesítették a gazdát, az iparost, a kereskedőt, a tudóst, a mágánást; a katolikust, a protestánst, a zsidót. Ezekben az egyesületekben észrevétlenül, de hatalmas erővel folyt az a lassu, de szakadatlan processzus, amely hivatva volt századokon át szertefagolt társadalmunk egybeforrásztására. Ezekben az egyesületekben modern, áldásos eredményeket biztosító társadalmi szervezetünk fejlődött ki lassankint s igaz örömmel láthatta minden magyar ember, hogy a magyar nemzet semmiféle kulturális, humanitárius vagy gazdasági cél iránt nem maradt közömbös, hanem az egyesületek ezreiben megteremtette magának azokat az erőforrásokat, a melyek segélyével a célok felé a siker biztos reményével törhet.

Büszkén, elégtelen tekinthetünk vissza társadalmunknak e három évtizedet alig meghaladó idő alatt végzett önfejlesztő, önerősítő munkájára. E munka eredményeit, az életerős, fejlődésre képes társadalmi szervezkedést egyesegyedűi állami és társadalmi életünk liberális szelleme hozta létre.

Az utóbbi évtizedben itt-ott e téren nyugtalanító tünetek mutatkoznak. Ez a társadalmi szervezkedés mintha gátakat találna maga előtt; hangulatok és jelszavak bontó ereje akar érvényesülni s izgalom támad nyomukban, amely lazítja az összetartozandóság érzetét s félreértéseket szül, amelyek a társadalmi életre visszahatnak.

Csak jól szemügyre kell venni ezeket a sajtószerű tüneteket s nyomban meglátjuk rajtuk az idegen jelleg. Nem itt, az áldott magyar földön hajtott ki ez a dudva,

hanem a külföldről jövő széláramlatok sodorták ide a magját. A kérdés az, vajjon elég életerős-e ez az idegen palánta, hogy hazánk liberális levegőjében kifejlődjék és megéljen? Akár gazdasági, akár felekezeti nyilvánulásait nézzük ennek a jelenségnek, azt fogjuk látni, hogy nincs összhangban azokkal a célokkal, amelyek felé államiságunk teljes kifejlődése érdekében törekednünk kell. Ezeket a célokat annak idején, a mikor Széll Kálmán a kormányra lépett, hatalmas szózatban jelölte meg mint kormányzati programot. Nem csupán a mának, hanem a messze jövőnek a programja volt ez. Az erők összefoglalása, a gazdasági élet harmóniája, a magyarság erősítése az egész vonalon: — ebben a programban nem marad rés a visszavonás, a gyűlölködés és a széthúzás számára.

Amit tehát aggasztó tüneteknek látunk, az lehet egések, sőt egyes csoportok pillanatnyi hangulata és szándéka a természetes fejlődés megakasztására, de mivel nem gyökeredik a magyar szellemben és ellentétben áll fejlődésünk feltételeivel, csak kérészerű jelenség lehet. Ma még forr és kavargó a belé jutott erjesztő anyagtól a társadalom, de várjuk csak be, míg ez a processzus véget ér. S azt fogjuk látni, hogy nem sikerült gyökerében megtámadni oly szépen indult és biztatón fejlődött társadalmi szervezetünket.

A magyar szabadelvű társadalom erején meg fog törni minden ellenlétes irányzat, mert a magyar állam kiépülését és konszolidálását csakis az egységes, liberális szellem biztosíthatja. Nekünk pedig szükségünk van azokra a szervekre, a melyek a társadalmi erőket összegyűjtik és fejlesztik, szükségünk van az egyesületekre, kaszinókra gazdasági, kulturális és humanitárius feladataink megoldásában. Minden egyes erőtenyező, amelyet tőle elvonunk, csökkenti az egyetemes erőt, a mely létünket biztosítja. Azért erős a hitünk és bizodalomunk, hogy a kóros jelek segek mihamar el fognak múlni s társadalmi erőink utjából el fog járulni minden akadály, mely társadalmi és állami szervezkedésünk természetes folyamatát veszélyeztethetné.

Tallián Béla ünneplése.

— Saját tudósítónktól. —

— január 19.

Tegnap, vasárnap, midőn az esti homály ráborulni kezdett a földre, Törökkanizsán a Tisza partja szokatlan fényben tündökölt. Tallián Béla választói vonultak ott hosszú sorban el s szívekben a szeretet, kezeikben pedig a fátylak tüzei lobogtak. Képviselőjünknek családi ősi kastélya elé vonultak s lépteiket szűnni nem akaró folytonos éljenzés kísérte. Amint megáitak a kastély teraszra előtt, elhallgatott a zene, még egyszer kitört a lelkes éljenzés s azután felhangzottak a legszebb magyar énekek: a himnusnak hangjai. A himnuszt Ocskai tanító vezetése alatt a dalárda énekelte, a közönség pedig a csikorgó hidegben hajadon fővel hallgatta azt végig. Ekkor előált a menet szónoka, Sehlinger József battányházi plébános s körülbelül a következő beszédet intézte Tallián Béla felé, mint a kerületnek országos képviselőjéhez:

Nagyméltóságú képviselőházi alelnök!

Szeretett képviselőnk!

Ma másodizben kerestük fel Nagyméltóságodat, hogy a fátylak felszálló tüze kíséretében

tántorithatatlan bizalmunknak Nagyméltóságod előtt kifejezést adjunk. Első ízben az öröm vezetett bennünket e helyre, ez akkor történt, midőn a magyar országgyűlés Nagyméltóságodat alelnökévé választotta; a mai napon a felháborodás hozott bennünket ide. Az a felháborodás, melyet érezünk afelett, hogy Nagyméltóságodat a magyar sajtó egy töredéke folytonos támadásokban részesíti. Megtámadta a sajtónak ezen kis része Nagyméltóságodat azért, hogy főszolgabíró korában tulszigoru volt s mert egy oly vasutat épített, mely egész vidék javára vált. Megtámadta multja miatt azt az embert, kit épen a mult időkbeki szereplése következtében, szemünk fénye: a magyar országgyűlés alelnökévé választott, Urunk és királyunk pedig v. b. t. tanácsosává nevezett ki.

A mi bizalmunkat e támadás nem rendítette meg, mert nem tudunk Nagyméltóságod tiszta jellemén foltot találni. Épen ezért, a törökkanizsai kerület független választóinak sok százai, tehát nem a béresek és a kocsisok, ámbár ők is szeretett testvéreink, hanem eljöttünk mi, a választó-kerület független polgárai önszántunkból, a szeretet sugallatából, azért, hogy Nagyméltóságod előtt tántorithatatlan ragaszkodásunkat kifejezzük. Az Isten tartsa meg Nagyméltóságodat soká.

Szűnni nem akaró éljenzés kísérte az elmondott beszédet, utána a dalárda elénekelt egy alkalmi dalt, majd midőn ez is elhangzott, Tallián Béla lelkes szavakban megköszönte az ovációt. Aki a közélet terén működik, ugymond, el kell készülnie lennie arra, hogy ténykedése különféle elbírálás alá esik. A kritika azonban őt sohasem tántorította el az egyenes útról s azon eljárását melyet tiszta lelkiismerete sugalt. Lelkének jól esik, valahányszor a közélet terén működés közben, szűkebb otthonába térve baráti körben megpihenhet, ez reá mindig felüdítőleg hat. Köszöni, hogy bizalmuk és szeretetük a mai napon ily imponáns módon nyilatkozott meg s kéri, hogy ezen bizalmat tartsák meg irányában a jövőben is.

A beszédet lelkes éljenzés követte, majd felhangzott ismét a dalárda éneke s midőn ez is szétrepült a légben, a menet példás rendben zeneszó mellett elvonult.

Este 7¹/₂ órakor a kaszinó termében 300 területű disztrakoma volt. Itt az első felköszöntőt Tallián Béla mondta a királynak. Dr. Bernát Gyula éltette Tallián Bélát, ugyszintén ő reá emelték poharukat Joanovits Sretén szőreghi szerb plébános, Dimitrinovics Milán kanizsai szerb plébános, Musziyán Joatin ó-bébai oláh tanító és még többen. Mindezekért Tallián Béla lendületes szavakban mondott köszönetet. Megható volt Kovács Antal deszki bíró felköszöntője, ki egyszerű szavai Tallián Béla felé, mint a tekintetes főszolgabíró urhoz intézte és azután, mint a valószínű belső titkos tanácsost éltette. Dr. Perényi Lajos Széll Kálmánt köszöntötte fel s ezenfelül is még számos sikerült felköszöntőt mondtak.

A lakoma vidám hangulatban a késő éjjeli órákig tartott.

A tüzoltó-szövetség közgyűlése.

— január 19.

Torontálvármegye tüzoltó-szövetsége tegnap délelőtt 10 órakor Rónay Jenő elnöklésével, az itteni tüzoltólaktanya helyiségében közgyűlést tartott, amelyen jelen voltak: Nagybecskerekéről: dr. Brájer Lajos, Strósz Béla, Kühn János és Mészáros Ferenc, Bégaszentgyörgyről: Palzmann Aladár, Nagyikindáról: Stolz József, Grabáczról: Neurohr József, Törökbecseről: Zwipp Rezső és Mijavec Tamás, Nagyszentmiklósról: Wagner János és Tamás Antal.

Az elnök megnyitja az ülést s tárgyalás alá

kerül a belügyminiszternek 1902. évi november hó 24-én kelt rendelete, mely a benyújtott alapszabályok módosításával foglalkozik. Az alapszabályok 3-ik paragrafusa t. i. akként intézkedik, hogy minden Torontálvármegye területén létesülő tüzoltó-testület tartozik a központi szövetségbe belépni s az alapszabályok szerint a kötelező díjat a szövetség pénztárába befizetni. A belügyminiszter most a fentemlített rendeletével az alapszabály ezen pontját akként módosította, hogy az egyes tüzoltó-testületektől teszi függővé, vajjon belépnek-e a központi szövetségbe, illetőleg megfizetik-e a reájuk kivetett összeget, vagy sem. Ennek következtében kimondták, hogy újabb feliratot fognak intézni a belügyminiszterhez, amelyben hivatkozni fognak arra, hogy a mostani belügyminiszter elődje az alapszabályoknak azt a pontját annak idején jóváhagyta, egyúttal kérni fogják a minisztert, hogy a jelen módosítást vonja vissza.

Az elnök ezután felolvassa Demkó Ferenc központi alelnök levelét, melyben állásáról való lemondását jelenti be. Miután a közgyűlés tárgysorozatán a tisztújítás is szerepel, a nyilatkozat tudomásul szolgál. Ezután Rónay Jenő elnök úgy a maga, mint tisztársai nevében lemond állásáról, arra kérve a közgyűlést, hogy a változott helyzetre való figyelemmel ne őt, hanem dr. Dellimanics főispánt válasszák meg. Kijelenti azonban, hogy mint eddig, úgy ezután is buzgó harcosa lesz a szövetség ügyének s ha netalán a szükség úgy hozná magával, mindenkor készen fog mutatkozni a szövetség ügyét nem csak szóval, de tettel is támogatni.

Az elnök eme szavaira Stolz József nagykikindai tüzoltó-parancsnok válaszol, ki úgy a maga, mint valamennyi bajtársa nevében köszönetet mond Rónaynak a szövetség körül szerzett érdemeiért és buzgó tevékenységéért s sajnálkozását fejezi ki afölött, hogy ily váratlanul válik meg az elnöki tisztségtől. (Élénk helyeslés.)

A közgyűlés ezután ugyancsak Rónay Jenő elnökével áttért a tisztújításra s Rónay indítványára új elnöknek dr. Dellimanics Lajost, Torontálvármegye főispánját választotta meg egyhangulag. (Elénk éljenzés.) Alelnöknek, elnök-helyettesnek: dr. Perisics Zoltán polgármestert, alelnöknek, tüzfelügyelőnek: Kühn Jánost, titkároknak: Strósz Bélát és Szelei Mihályt, pénztárosnak: Mencezer Lipót, ellenőrnök: dr. Brájjer Lajost, ügyésznek pedig dr. Végh Lajost választották meg. Ezután áttértek az egyes tüzfelügyelőknél a megválasztására. Központi tüzfelügyelőnek Mészáros Ferencet, az egyes járásokban pedig a következők választották meg tüzfelügyelőkké: Törökbecsén Mijalecz Tamás, Törökkanizsán Szepper János, Nagyszentmiklóson Tamas Antal, Perjámoson Kele János, Zsombolyán Bodóczy Antal, Nagykikindán Löw Gyula, Párdányon Liesz János, Módoson Fendler Gyula, Alibunáron Mohab Gyula, Antalfalván Himmelmstein Károly, Pancsován pedig Posztity Milorád. A bánlakis és csenei járásnak egyelőre nem választottak tüzfelügyelőket, legközelebb azonban e két járásnak is fogunk egy-egy tüzfelügyelőt választani.

Ezután nagy lelkesedéssel Rónay Jenőt díszelnöknek választották meg, eddigi hasznos működéséért pedig jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak meg. Az indítványt általános helyeslés és éljenriadal követte. Az éljenzés lecsillapultával Rónay Jenő indítványozza, hogy a közgyűlésen megjelentek teljes számban menjenek el dr. Dellimanics Lajos főispánhoz s kerjék meg, hogy fogadjon el a szövetség elnöki tisztségét. (Általános helyeslés.) Végül Strósz Béla a szövetség eddigi pénztárosának kíván jegyzőkönyvi köszönetet mondani, amely indítvány szintén általános helyeslésben részesül.

Ezzel a közgyűlés véget ért.

A vöröskereszt-egyletből.

— Saját tudósítónktól. —

— január 19.

A vöröskereszt-egylet nagybecskereki fiókja tegnap délből Steinitzer Géza, mint a központi igazgatóság által az egyleti ügyek vezetésével megbízott elnöklele alatt közgyűlést tartott.

Jelen voltak: Engel Amália, Kupuszárovits Miklósné, Mencezer Lipótné, Mangold Samuné, Steinitzer Gézáné, Weisz Izidorné, Steinbach Antalné, Demkó Pálné, Franz J. L., Poroszkay Béla, Filkovic Boldizsár, Reitter Oszkár, dr. Brájjer Lajos, dr. Plechl Szilárd, Mencezer Lipót, Grandjean Ede, ifj. Tullics György.

A közgyűlésen a következő tárgyak nyertek elintézését:

Sajnálattal tudomásul vették Rónay Jenő és nejeének lemondását és sokévi buzgó működésükért jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak. (Éljenzés.)

Elnöknek és elnök-helyettesnek egyhangulag

megválasztották dr. Dellimanics főispánt és nejét. (Éljenzés.)

A tisztségről lemondott Strósz titkár helyébe egyhangulag megválasztják ifj. Tullics Györgyöt.

A választmány: id. Demkó Pálné, Weisz Izidorné, Steinbach Antalné, dr. Brájjer Lajosné, Steinitzer Gézáné, Mencezer Lipótné, Engel Laura, Grandjean Józsefné, Lucsics Miklósné, Stageschmidt Jánosné, dr. Weiterschan Józsefné.

Pénztáros: Steinitzer Géza.

Számvizsgáló-bizottság: Franz J. L., Oldal Antal, Partilla Géza.

Ugyancsak tegnap délből tartotta ülését a vöröskereszt torontáli választmánya, melyen a lemondott Rónay Jenő és neje helyébe szintén dr. Dellimanics Lajos főispánt és nejét választották meg elnöknek és helyettesnek.

Az újjalakított választmányba választottak: Steinbach Antalné, dr. Mangold Samuné, Steinitzer Gézáné, dr. Brájjer Lajosné, Engel Amália, Kupuszárovits Miklósné, dr. Perisics Zoltán, özv. Kulifay Lajosné, Daniel Ferencné, dr. Mihálovits Ödönné, dr. Vinczevidy Ernőné, Mencezer Lipótné, Weisz Izidorné, Franz József Lászlóné, Grünbaum Arnoldné, Napholtz Ágostonné, Oldal Antalné, dr. Petrovics Szvetozárné, dr. Perisics Zoltán, dr. Grandjean József, Daniel Ferenc, Poroszkay Béla, Reitter Oszkár, dr. Brájjer Lajos, dr. Vinczevidy Ernő, Grandjean Ede, Weisz Izidor, dr. Mangold Samu, Popovics P. Szilárd.

Orvosnak megválasztották dr. Plechl Szilárdot, gondnoknak Mencezer Lipót, pénztárosnak Steinitzer Gézát, számvizsgálóknak Franz J. L., Oldal Antalt és Partilla Gézát.

A pénztáros jelenti, hogy Rónay Jenőné urnő egy általa rendelt multság jövedelméből 200 koronát küldött be. Köszönettel tudomásul vétetik.

Dr. Dellimanics Lajos főispán, mint a torontáli vöröskereszt új elnöke, ezután meleg szavakban mondott köszönetet Steinitzer Géza központi megbízottnak, az interregnum alatt tanúsított buzgólkodásáért és tevékenységéért.

Ezzel az ülés véget ért.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 1/2 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2 órától 1/2 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délből gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

— **Személyi hír.** Rónay Jenő, Torontálvármegye nyug. főispánja tegnap Nagybecskereken tartózkodott.

— **A tüzoltó-szövetség új elnöke.** Lapunk más helyén olvasható a torontálmegyei tüzoltó-szövetségnek tegnap lefolyt közgyűléséről szóló tudósítás. E helyen csupán arról kívánunk beszámolni, hogy egy 20 tagú küldöttség jelent meg tegnap délből dr. Dellimanics Lajos főispán hivatali helyiségében, hogy elnökké való megválasztásáról értesítse. A küldöttség szónokája és vezetője Rónay Jenő volt, kinek indítványára a közgyűlés egyhangulag dr. Dellimanics Lajos főispánt választotta meg elnöknek. Rónay Jenő a nála megszokott ekesszólással közölte az elnökkel megválasztását, mire dr. Dellimanics kijelentette, hogy készséggel áll ez emberbaráti ügy szolgálatába. A főispán szavait a küldöttség lelkes éljenzéssel fogadta.

— **A közig. tanfolyamból.** Dr. Dellimanics Lajosnak főispánna történt kinevezetésével megüresedett a nagybecskereki közp. közig. tanfolyam igazgatói állása. A belügyminiszter erre az állásra az eddigi helyettes igazgatót, dr. Végh Lajos városi ügyész, az ő helyébe igazgató-helyettesé pedig dr. Riesz Jakab árvaszéki tb. elnököt kinevezte. Egyúttal kinevezte az 1903. évre a jegyzői képesítő vizsgáló-bizottság elnökeit és tagjait. Az első bizottság elnöke dr. Dellimanics Lajos főispán, helyettese dr. Vinczevidy Ernő főjegyző, a második bizottság elnöke dr. Végh Lajos igazgató, helyettese Tóth István kir. tanácsos, pénzügyigazgató, tagjai a tanfolyam előadói közül Alföldy Ede, Grandjean József, Hegedüs János, Forster Imre, Schöffmann Imre, dr. Wiedorn Adolf, Vihely Géza, dr. Kis János és

dr. Stassik Ferenc. — A közig. tanfolyam előadóikara az ujonan kinevezett igazgató elnöklele alatt tegnap értekezletet tartott, melyben megállapította, hogy a félévi vizsgák f. hó 26-ától 31-éig naponta d. u. 3—8 óráig tartanak. Ugyancsak beosztották a második félévi tananyagot és megállapították az órarendet.

— **Tanácsülés.** A városházán ma délelőtt 11 órakor dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével tanácsülést tartottak, amelyen jelen voltak: Pánics Dániel és Rosenthal József városi tanácsosok, Mattanovich György és Rehák Béla városi jegyzők és Jakoby Gábor városi mérnök. A tanácsülés Keszler Lajos okl. táncitanitónak a városhoz intézett kérését tárgyalta. Keszler ugyanis e hó 20-ától egész március hó 15-éig Nagybecskereken táncúrúst akar nyitni s e célra a főgimnázium tornacsarnokát akarja a várostól megnyerni. Ajánlatában, melyet a város elé terjesztett s amelyet Balácsi József főgimnáziumi igazgató is pártol, kijelenti, hogy a fűtést és világítást 15 naponként fogja a városnak megfizetni, ezenkívül pedig hajlandó a főgimnázium deaksegélyző-egyletének 50 koronát adományozni s az esetleges károkat megtéríteni. A tanács elhatározta, hogy hajlandó Keszlernek megadni az engedélyt, hogy a főgimnázium tornacsarnokában táncórát tarthasson, de csak oly feltétellel, ha kötelezi magát, hogy a deaksegélyző-egylet részére fizetendő 50 koronát kivül, a városi szegényalap javára is 50 koronát befizet. A fizetés módozatát illetőleg a tanács elhatározta, hogy a főgimnázium deaksegélyző-egylete részére február hó 1-én, a városi szegény-alap javára pedig március hó 1-én legyen az 50—50 korona fizetendő. A tanács ezen határozatát Keszler Lajos elfogadta.

— **Görög-keletiek vizkeresztje.** Ma ment végbe a szokásos fényes szertartások mellett görög polgártársainknak vízszentelési ünnepe. A szerb templomban mondott mise után körmenetben vonult a nép a nagyhídhöz, ahol Sztraity György esperes az előírt imák elmondása közben megszentelte a vizet. A szertartás fényét emelte a kivonult 29-ik gyalogezred díszsázáda, mely díszlővéseket tett. Az idő nagyban kedvezett a szép vallási ténykedésnek, amennyiben téli verőfény enyhítette a csikorgó hideget. A hívek nagy számmal vettek részt a vízszentelésen.

— **Tanügyi kinevezés.** A kultuszminiszter Labanc Mária okl. tanitónőt a bresztováci áll. iskolához hely. tanitónővé nevezte ki. — Ristic Milán bresztováci áll. tanító, aki a pancsovai felső városi áll. iskolához lett kinevezve, állását már elfoglalta.

— **A felső-kereskedelmi iskola matinéja.** A nagybecskereki állami felső-kereskedelmi iskola jan. 25-ikén délelőtt fél 11 órakor az intézet dísztermében matinét rendez. A matiné műsora a következő: 1. Magyar népdal-egyveleg, Huber Károlytól. Előadja: az intézet dalosköre. 2. A reklám. Írta és felolvassa: Gróf Vilmos tanár. 3. Rákóczi Ferenc Rodostón. Melodráma. Zenéjét szerző Ábrányi Kornél, szövegét írta dr. Várad Antal. Előadja: Kuränder Antal, kísérik: zongorán Kürschner Zsigmond, gordonkán Steyer Ferenc. 4. Változatok Tell Vilmosból és a Bűrös vadászról, J. A. Pachertől. Előadja zongorán Kürschner Zsigmond. 5. Részlet Verdi Trovatorejából. Előadjak: I. hegedűn Némethy Károly és Tolveth Ferenc, II. hegedűn Solymossy Zoltán és Korek Jenő, III. hegedűn Schlosser F. és Demel István, mély-hegedűn Drndarszky György, gordonkán Steyer Ferenc, zongorán Kürschner Zsigmond. 6. Induló, Huber Károlytól. Előadja: az intézet dalosköre.

— **Uj minorita házfőnök Pancsován.** Musits Anselm a pancsovai minorita plébános-helynök, aki a rendház főnökségét is viselte, ez utóbbi tisztségéről leköszönt, helyébe dr. Csütörtök Arnold lelkész és hittanárt nevezték ki a rendház főnökévé.

— **Az ipartestület elnöke.** A nagybecskereki ipartestület elnöksége a legközelebbi közgyűlésen új választás alá kerül. A nagybecskereki kereskedők és iparosok az új elnök személyében való megállapodás megbeszélésére tegnap délután a kaszinóban Wilhelm Ferenc elnöklésével értekezletet tartottak s abban állapodtak meg, hogy az elnökség elvállalására Grünbaum Arnoldot kéri föl, aki ipari és kereskedelmi tevékenységével nagy hasznára válna az ipartestületnek. Az értekezlet megbízásából ma délelőtt Homa Kálmán, Göttl István, Cserevényák István, Eckstein János, Andel Jarosláv és Wilhelm Ferenc küldöttségileg tisztelegtek Grünbaum Arnoldnál, hogy őt az elnökség elvállalására fölkérje. Grünbaum Arnold szívesen fogadta a küldöttséget, de a válasz megadására néhány napi

gondolkodási időt kért. A nagybecskereki iparosok és kereskedők remélik, hogy válasza kedvező lesz.

— **Gazdasági tanfolyamok vármegyénkben.** Megyei gazdasági egyesületünk fiókjait képező gazdakörök olvasó helyiségeiben most a tél folyamán élénk összejövetelek vannak. Ugyanis megyei gazdasági egyesületünk összes gazdaköreiben téli gazdasági tanfolyamokat rendez, mely tanfolyamokon a mezőgazdasági ismeretek dióhéjban adnak elő. A tanfolyamokon az előadásokat Marton Andor megyei gazdasági egyesületünk titkára és Petrásch György g. e. vándortanárt tartják. A tanfolyamok február hó elejéig fognak tartani.

— **Farsang.** A szomorú farsang dacára, múlt szombaton három helyen is mulattak.

Az Ellmer-féle kaszinó régen egyesített ilyen nagyszámú, előkelő közönséget, mint szombaton este, amikor a nagybecskereki gazdakört tartották meg a mindig nagy népszerűségnek örvendő „Bauernballt”. Szébbnél szébb fiatal leányok, tűzesszemű menyecskék járták a walcert meg a polkát, de talán még nagyobb tüzzel és lelkesedéssel járták derék németjeink a csárdást, melyet újból és újból megújraztattak. Ez a lelkes hangulat átragadt a csendes szemlélőkre is s az óra mutatója már régen elhagyta a 12-est, mikor az első vendégek elhagyták a sikerült bált. A vendégek sorában ott voltak dr. Dellimanics Lajos főispán, dr. Vinczehid Ernő alispáni helyettes, Blaskovits és Wittmann országgyűlési képviselők, dr. Perovics polgármester és közéletünk számos kitünősége.

A „Magyar Kör” estéje is pompásan sikerült. Az egyleti helyiség egészen megtelt előkelő közönséggel, mely élvezettel hallgatta a lapunkban már közölt, nagy izléssel összeállított műsort. Zajos sikere volt Török tanár felolvasásának, melyet lapunk holnapi számában egész terjedelmében közlünk.

Szép és nagyszámú társaság gyűlt össze a „Lloyd-társulat” helyiségeiben is melynek szombati estéi mind nagyobb népszerűségnek kezdenek örvendeni.

Egyszóval a farsang nem olyan szomorú, mint amilyennek a savanyu emberek mondják.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mária Paula iskolánővér, kit tudvaleg volt tanítványai újév alkalmából egy remek díszművel leplek meg, egyik volt tanítványához kérsé, intézett, hogy nevében köszönje meg az iránt, tanúsított jóindulatot és szép figyelmet. Miután az illető urhölgy a több mint 200 aláírók személyesen nem tolmácsolhatja a köszönetet, ezután hozza tudomásra Mária Paula nővér halás köszönetét.

— **Felülfizetések.** A Magyar orvasókör tegnapi mulatsága alkalmából a következő felülfizetések történtek: dr. Nagy Dezső 10, dr. Fried Albert 10, Fein Fülöp 5, Tereczky Ádám 3, Sárffy Sándor 2, Julius Ármin 1, Gróf Vilmos 1, Mészáros Albert 1, Engel Ádám 1, Névtelennek óhajtó 1, Kurländer Antal 1, dr. Polgár Sándor 1, Gyulai Sándor 1, Dávid András 1, Perger Rezső 1 koronát, Némethy Alfréd 50 fillért.

— **A tomaseváci hid.** A tomaseváci hid ügyében szombaton tartott értekezletre vonatkozólag pótlólag közöljük, hogy az értekezleten Dobrica községe is képviselve volt. A községet Nadasky T. György képviselte.

— **Uj gazdakör megyénkben.** E hó 16-án alakult meg Kis-Töszegen a gazdakör, mely megyei gazdasági egyesületünk fiókját képezi. A gazdakör megalakulásán a megyei gazdasági egyesület részéről Marton Andor e. titkár volt jelen. Megyei gazdasági egyesületünk az elmúlt 2 éven át 8 ilyen gazdakört létesített.

— **A villammű munkásai.** A városi villammű nevében sokszor jelentkeznek a villamműtől elbocsátott munkások egyes helyeken, hogy a villamos felszerelést javítsák vagy munkát vállaljanak. Ezek az emberek a javítást és munkát azonban csak ürügyül használják föl arra, hogy esetleg a lakásokból valamit elmeneküljenek s a legjobb esetben a felszerelést megrongálják. A visszaélések megállítására a villammű igazgatósága figyelmezteti a közönséget, hogy a városi villammű munkásai munkásigazolvánnyal bírnak s ezért csak olyanokra bizzanak munkát, akiknek ilyen igazolványuk van.

— **Gyilkosság Révaufalun.** Kettős gyilkosság színhelye volt e hó 9-én este Réva-Ujfalu községe. Moromila Giga ottani lakos, kit veszekedő és kiálhatatlan természetű miatt — mindenki kerül, az egyik koresmába betért pálnakáni. A többi vendégek élcelődni kezdtek vele. Moromila dühösen otthagya a koresmát és hazament, hol áruhába öltözködött és egy lánzsát véve magához két

kiskoru fia kíséretébe, kik késsel és bottal voltak felfegyverezve, a koresma előtt lesbe állott. Midőn ezután Szabov István és Blázs Száva a koresmából kijöttek, hogy haza felé menjenek, Moromila Giga és fiai őket hátulról megtámadták s lánzsával és késsel iszonyuan összeszurkálták úgy, hogy Szabov István azonnal meghalt, Blázs Száva pedig életveszélyesen megsérült. A csendőrség Moromilát és fiait letartóztatta.

— **Rablógyilkosság.** Románkécsáról jelentik lapunknak, hogy ottan tegnapelőtt kora reggel özv. Szaru Sztána magányosan édeglő öreg asszonyt lakásán meggyilkolva találták. Az öreg asszony az ágyban feküdt vérében s fejét fejsze csapások iszonyuan eléktelenítették. Minden jel oda mutat, hogy a gyámoltalan öreg asszonyon rablógyilkosságot követtek el, mert az öreg asszony szegényes holmija a szoba közepén hevert. Azonkívül ládája feltörve, kifosztva volt. Az öreg asszonyról a községben mindenki azt beszélte, hogy sok rejtőgetet pénze van. Az ismeretlen rablógyilkosok után a csendőrség erőlyesen nyomoz, de a nyomozást rendkívül megnehezíti az a körülmény, hogy bűnjelet nem hagytak magok után.

— **Helyreigazítás.** Lapunk f. évi 12. számában 264/1902. szám alatt megjelent pályázati hirdetmény a horvát-neuzinai állásra, tévedésen alapulván, értesítjük az érdekelteket, hogy ezen pályázati hirdetményt az illetékes hatóság semmisnek nyilvánította.

Közgazdaság.

Takarékpénztári közgyűlések.

- Január 22. A „Második német-eleméri takaré- és előleg-szövetkezet” közgyűlése.
Január 22. A „Törökbecsei takarékpénztár” közgyűlése.
Január 25. A „Torontál-ozorai (uzdini) első takarékpénztár részvénytársaság” közgyűlése.
Január 26. A „Törökkanizsai központi takarékpénztár, mint részvénytársaság” közgyűlése.
Január 28. A „Nagybecskereki Kereskedelmi Csarnok” közgyűlése.
Január 31. A „Nagybecskereki takaré- és előleg-egylet, mint részvénytársaság” közgyűlése.
Február 1. A „Nagybecskereki Népbank részvénytársulat” közgyűlése.
Február 1. A „Módsi takarékpénztár” közgyűlése.
Február 1. Az „Antalfalvai járási takarékpénztár részvénytársaság” közgyűlése.
Február 2. A „Melencai takarékpénztár részvénytársaság” közgyűlése.
Február 2. A „Zichfalvai takaré- és hitelegylet, mint részvénytársaság” közgyűlése.

A közgazdasági bank megalakulása.

— Saját tudósítónktól. —

A tegnapi nappal Nagybecskereken „Közgazdasági bank, mint részvénytársaság” címmel új bankintézet alakult meg.

Az új bank tegnap délelőtt fél 11 órakor tartotta a Kinizsi-utcai helyiségeiben alakuló közgyűlését.

A közgyűlésen Leitner Zsigmond, a magyarországi takarékpénztárak orsz. jelzőlog intézetének vezérigazgatója elnököl, aki üdvözlővén a megjelenteket, konstatálta, hogy a közgyűlésen 91 részvényes jelent meg, így a közgyűlés határozatképes, majd megállapította, hogy az alapítóké kellő aláírás és befizetés állt biztosítva van.

Miután az alapszabályokat élénk eszmecsere után néhány lényegtelen módosítással elfogadták, a közgyűlés kimondotta a bank megalakulását.

Most következtek a választások. Megválasztották:

Igazgatósági tagoknak: Leitner Zsigmondot, Hajduska Jenőt, dr. Várady Imrét, Mayer Aurélt, Mayer Henriket.

Vezérigazgatónak Mayer Aurélt.
A felügyelő-bizottság tagjainak Gróf Vilmost, Schenk Hermant, Löffler Jónást.

Választmányi tagoknak: Mocsányi Rikárd, dr. Fried Albert, Galler Péter, Napholtz Rezső, ifj. Daun Gyula, Löbl Jakab, Kokits János, dr. Kardos Samu, Emanuel Zsigmond, Wéhner György, Reich Viktor, Braun Ármin, Eckfeld Mór, Petz Antal, Basch Ernő, Zimmerer Győző, Várady József, Eckstein Vilmos, dr. Goldmann József, Jónász Bertalan, Baden I. L., Wantoch Zsigmond, Bencze Miksa, Perger Rezső, Eckstein János, Engelsmann Lajos, Huber Gusztáv, Goldberg Mihály, Kreselics Marko, dr. Steiner Gyula, Reiner Dávid, Mucsalov Iván, Zsivanovits Velizár, dr. Hubert Zsigmond, Dazsu Péter, Popovics-Pécsi Szilárd, ifj. Bauer Pál, Liptay Dezső, Hiller László, Steyer István.

Intézeti ügyésznek dr. Billitz Bélát.

Megállapították, hogy a vezérigazgató 4000 kor., az ügyész pedig 800 kor. évi fizetést kap. Az alapítási munkálatokat, az alapítók eljárását és működését jóváhagyták és az alapítók-nak a felmentvényt megadták, egyuttal megszávták az alapítási költségeket.

Ezután Mayer Aurél vezérigazgató fejtegette ki programját nagy tetszés és helyeslés közben, majd Gróf Vilmos felügyelő-bizottsági tag a bizottság részéről adott programot, melyben általános helyeslés közben hangoztatta, hogy a felügyelő-bizottság tagjai tisztességüket nem színeku-

rának fogják tekinteni, hanem komolyan és határozatosan fogják ellenőrzési jogaikat és kötelességeiket teljesíteni.

Végül megállapították, hogy minden egyes részvény után az alakuló közgyűlés napjától számított két héten belül 50 korona, 1903. évi február hó 25-éig részvényenként 80 korona és 1903. évi április hó 25-éig részvényenként 50 korona fizetendő.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése január 19-én.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, január 19.

A képviselőház ma délelőtt ülést tartott, melyen a cukoregyezményről szóló törvényjavaslatok tárgyalását folytatták. A mai ülésen Szüllő Géza, Neumann Ármin, Szederkényi Nándor, Bujanovics Gyula és Ernst Sándor beszéltek, különbözőképpen fejtegetve nézeteiket a javaslatokról, melyekhez azonban valamennyien hozzájárulnak.

A tárgyalást holnap folytatják.

A miniszterelnök Bécsben.

Budapest, január 19. (A „Torontál” ered. távirata.) Széll Kálmán miniszterelnök holnap Bécsbe utazik.

Apponyi és a katonai javaslatok.

Budapest, január 19. (A „Torontál” ered. távirata.) Ismeretes, hogy Apponyi Albert gróf mintegy két hónappal ezelőtt kijelentette Széll Kálmán miniszterelnöknek, hogy a katonai javaslatoknál különböző előterjesztésekkel fog élni. Ezek az előterjesztések a következők: A hadseregben érvényesíteni az 1867-iki 12-ik törvényekben a magyarság részére biztosított jogokat; a katonai alapok átadandók a honvédelmi miniszternek; a kadétskólákban a magyar nyelv és irodalom tanítását szélesebb alapokra fektessék és a magyar tiszteket fokozatosabban előléptetésben részesítsék. Hir szerint Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter akkor Bécsben igyekezett Apponyi előterjesztése érdekében engedményeket kieszközölni, ami azonban nem sikerült neki.

Apponyi Albert gróf előterjesztését fentartotta és ma memorandum alakjában benyújtotta Széll Kálmán miniszterelnöknek. Mint a képviselőház folyosóján beszéltek, Széll Kálmán Bolgár Ferencsel igyekezett Apponyira hatni, hogy előterjesztéseit visszavonja, de Bolgár Ferenc közbenjárása eredménytelen maradt. Apponyi Albert gróf politikai multjára hivatkozva, kijelentette, hogy elhatározásából nem engedhet. Apponyi Albert gróf előterjesztései dolgában most a délutáni órákban a képviselőház elnöki szobájában tanácskozás folyik.

A szabadelpvűpárt értekezlete.

Budapest, január 19. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az országgyűlési szabadelpvűpártnak holnapra hirdetett értekezletét, mely a katonai javaslatokat tárgyalta volna, elhalasztották.

A veszprémi püspök betegsége.

Budapest, január 19. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből jelentik, báró Hornig Károly állapota az utóbbi napokban rosszabbra fordult. A Löw-féle szanatóriumban, ahol a püspök fekszik, naponként nagy számmal érkeznek a tudakozódások a beteg püspök állapota felől.

Határidő-üzel.

Budapest, január 19. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) A mai tőzsdén az árak kisebb mértékben csökkentek. Déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza áprilisra	7.73—
Rozs áprilisra	6.67—
Tengeri (májusra)	5.79—
Tengeri (júliusra)	—
Zab (áprilisra)	6.15—

